

Markiezin Marie Arconati-Visconti, geboren Marie Peyrat (1840-1923)

Markiezin Marie Arconati Visconti, de laatste markiezin van het Kasteel van Gaasbeek, wordt geboren in 1840 als Marie Peyrat. Ze is de dochter van de links-radical Fransman Alphonse Peyrat (1812-1890), een progressief journalist en lid van de Franse Assemblée Nationale. Hij is een man met republikeinse idealen en is een fervent antiklerikaal. Marie adoreert haar vader.

In 1873, ze is dan 33, huwt Marie met Giammartino Arconati-Visconti (1839-1875), een schatrijke Italiaan die ze in Parijs ontmoet. Marie en Giammartino verblijven afwisselend in de landhuizen van de familie in Italië, in Parijs en in het Kasteel van Gaasbeek. Het Kasteel van Gaasbeek is een van de vele bezittingen van de familie in de Zuidelijke Nederlanden. Terwijl Giammartino vooral in Milaan verblijft, studeert Marie in Padua. Ze trekt zich niets aan van sociale verplichtingen en weigert zich te gedragen als een dame van haar stand. Ze rolt zelf haar sigaretten, draagt soms mannenkleden en gebruikt ruwe taal.

Drie jaar na hun huwelijk overlijdt Giammartino en erft Marie een gigantisch fortuin. Marie verblijft afwisselend in Parijs en in Gaasbeek. In Parijs houdt Marie politieke en literaire Salons, met de linkse liberaal Léon Gambetta als spilfiguur. Hij geeft haar de bijnaam 'de engel van de vrijzinnigheid'. Ze verfoeit, net als haar vader, het geloof, verzamelt kunst en doneert fortuinen aan wetenschappelijk onderzoek. Haar drukke intellectuele en mondaine leven in Parijs onderbreekt ze voor lange vakanties in het Kasteel van Gaasbeek. Ze heeft een voorliefde voor geschiedenis, archieven en hult zich soms in pagekleden. Samen met haar adviseur, de antiquair Raoul Duseigneur koopt ze op grote schaal kunstwerken aan. Duseigneur, ook de minnaar van Marie, verbleef vaak samen met haar in Gaasbeek.

Haar favoriete periode is de Renaissance. Aan het eind van de 19e eeuw laat de markiezin het Kasteel van Gaasbeek, dat in verwaarloosde staat is, in neorenaissance stijl restaureren. De Brusselse architect en interieurontwerper Charle Albert (pseudoniem van Albert Joseph Charles, 1821-1889) heeft de leiding van de restauratie. Albert is een aanhanger van de restauratieprincipes van de Fransman Eugène Viollet-le-Duc die op dat moment erg populair zijn maar die vandaag achterhaald zijn. Zo vindt hij het volkomen legitiem om een ruïne weer op te bouwen, vaak veel fraaier dan het oorspronkelijk gebouw ooit is geweest. Hij houdt rekening met de wens van de markiezin om van Gaasbeek een prestigieus en comfortabel kasteel te maken. Aan de buitenkant blijft het stoere karakter van de burcht bewaard, maar de binnenkant herbouwt hij in bevallige renaissancestijl. Voor de decoratie van de vertrekken en het meubilair haalt Albert de mosterd in allerlei, vooral Franse, kastelen en musea.

In 1913 verlaat Marie Gaasbeek, zonder te weten dat ze niet zou terugkeren. Een jaar later breekt de oorlog uit en vlucht ze samen met Duseigneur uit Parijs om in een hotel in Angers te gaan wonen. Duseigneur wordt ziek en sterft in datzelfde jaar. Aangezien de markiezin geen kinderen had, wil ze haar fortuin goed besteden. Ze bereidt zich voor op haar dood door al haar bezittingen weg te schenken. Marie Peyrat dweept met kunst en geschiedenis, maar vergeet haar vooruitstrevende sociale opvattingen niet. Ze wil dat haar fortuin ten goed komt aan de gemeenschap. Het Louvre krijgt haar volledige collectie middeleeuwse en renaissance kunstwerken. Dankzij de inzet van haar rentmeester Jules Van Cromphout en diens vrouw en zoon overleven de kunstvoorwerpen in het kasteel het verblijf van de Duitse soldaten. Een groot deel brengen ze in veiligheid in Brussel. Na de oorlog schenkt ze het Kasteel van Gaasbeek ze aan de Belgische staat. De schenkingsakte wordt getekend op 18 augustus 1922. Marie Peyrat overlijdt in haar Parijse woning op 3 mei 1923. Ze was 83 jaar.